

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
42

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-29-X

BRNO 2001

PŘEHLED VÝZKUMŮ 42 (2000)

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>
- Odpovědný redaktor: Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš,
Alice Del Maschio
- Na titulním listě:
1. Výřez jihovýchodní části historického jádra města Brna z plánu z roku 1754 (Archiv města Brna, Sbíрка map a plánů K11).
Uložení Portos//D:/scanner/PV 2000/PV/Pvtif.tif
 2. Dvě středověká aquamanile ve tvaru beránka a koníčka, pocházející z odpadních jímek, odkrytých roku 2000 při výzkumu severozápadní části tzv. „Velkého Špalíčku“ v Brně (Dominikánská 3, 5, 7). Foto Karel Šabata, Museum města Brna.
- Tisk: BEKROS
- Náklad: 350 ks

© 2001 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

LITOSTROV (okr. Brno-venkov)

Intravilán obce. Pozdní středověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při hloubení plynofikační rýhy podél hlavní silnice byla v srpnu 2000 pod orníci obnažena hnědá hlinitá vrstva, nasedající v hl. 0,5 m na žlutohnědé jílové podloží. Před domem č. p. 2 (ZM ČR 1 : 10000, list 24-31-25, 4 mm od V s. č. a 51 mm od S s. č.) byl na bázi této vrstvy nalezen zlomek okraje keramické nádoby, který lze datovat nejdříve do závěru 15. století.

Milan Salaš, MZM Brno

Resumé:

Litostrov (Bez. Brno-venkov), Intravillan der Gemeinde. Hochmittelalter (15./16. Jh.). Siedlung.

LITOVEL (okr. Olomouc)

Revoluční ulice č. p. 728, parc. č. 128/1. Sídlištní vrstvy. Vrcholný středověk, novověk. Záchranný výzkum.

Lokalizace: ZM ČR 1 : 10000, rok vydání 1998, list 24-22-02; 78 mm od Z, 318 mm od J s. č.

Při hloubení základové rýhy pro přístavbu ve dvoře (maximální hloubka 0,7 m) na území městské památkové rezervace bylo zjištěno souvrství, které lze datovat do 15.-18. století. Nebylo dosaženo geologického podloží ani starších kulturních vrstev, s nimiž je zde nutno počítat.

Karel Faltnýnek, SPÚ v Olomouci

Resumé:

Litovel (Bez. Olomouc). Revoluční Gasse Bnr. 728. Neuzeit (15. – 18. Jh.). Siedlung. Rettungsgrabung.

LUTÍN (okr. Olomouc)

„Na klíně“. Středohradištní období. Sídliště. Záchranný výzkum.

V říjnu 2000 narušil výkop pro optický kabel, na jižním svahu nad továrnou Sigma Lutín, sídlištní objekty datované do středohradištního období. Identifikace lokality v mapě ZM 1:10000, list 24-22-23, v souřadnicích Z s. č., J s. č.: ([98,151], [112,138]) mm.

Marek Kalábek, AC VMO

Resumé:

Lutín (Bez. Olomouc), „Na klíně“. Mittlere Burgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MALHOSTOVICE (okr. Brno-venkov)

„U boží muky“, „Na podsedkách“. Pravěk, středohradištní období. Sídliště. Záchranný výzkum. Uložení: Okresní muzeum Brno-venkov, pracoviště Předklášteř.

V listopadu a prosinci 2000 byl proveden záchranný archeologický výzkum při stavbě vodovodu „Nuzířov“. Trasa výkopu vedla podél silnice vedoucí SSV z Malhostovic k Nuzířovu. Identifikace lokality na mapě ZM ČR 1 : 10000 list 24-32-03, v souřadnicích Z s. č., J s. č.: ([312,44], [319,42], [338,85], [335,92], [319,79]) mm. Nadmořská výška 292-298 m.n. m.

Na profilu výkopu (hloubka 1,5 m) o celkové délce asi 1160 m bylo zdokumentováno celkem 9 objektů. Z narušených situací bylo získáno 31 střepů, 1 ks mazanice a 1 ks zvířecí kosti. Z toho většinu střepů se podařilo jenom rámcově datovat do pravěku. Pouze jeden střep byl díky výzdobě vročen do střední doby hradištní.

Petra Wiesnerová, OMBV

Resumé:

Malhostovice (Bez. Brno-venkov), „U boží muky“, „Na podsedkách“. Mittlere Burgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MAŠOVICE (okr. Znojmo)

Intravilán obce, kostel sv. Jana Křtitele. Středověk, novověk. Vesnice, hřbitov. Záchranný výzkum.

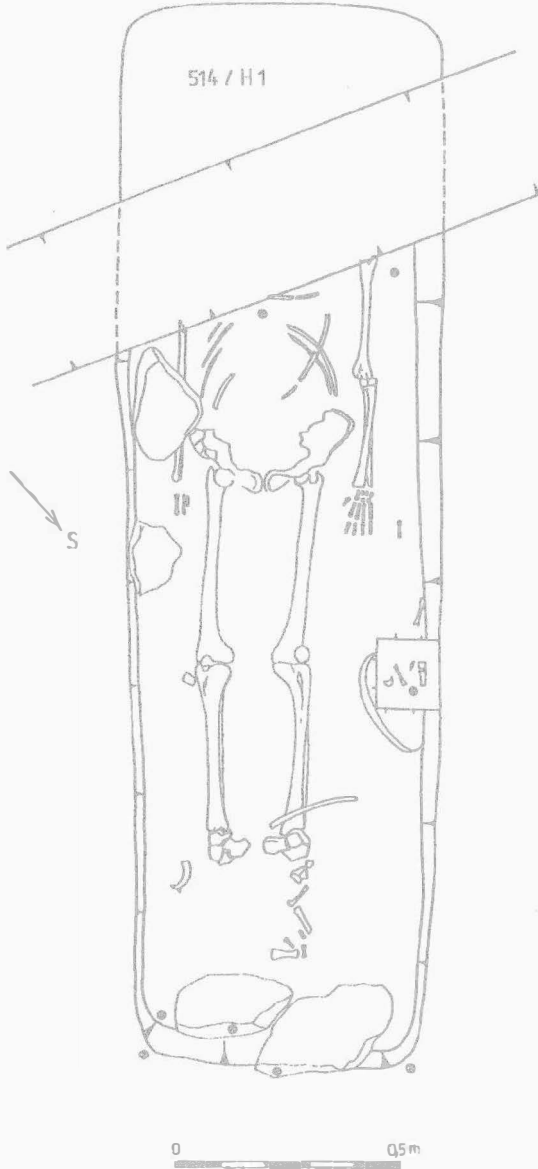
V listopadu a prosinci 2000 probíhaly sanační práce na odvodnění kostela sv. Jana Křtitele v Mašovicích. Při výkopových pracích zde probíhal archeologický dohled a následný záchranný výzkum. Rýhy kolem obvodového zdiva kostela měly šířku do 0,6 m a hloubku do 0,8 m od úrovně povrchu. Nadmořská výška lokality činí 370 m n. m.

U severního přístavku lodi se podařilo zachytit stratigrafickou sekvenci tří navážkových vrstev s obsahem drobných zlomků středověké keramiky ze 14. století. Ze získaného keramického materiálu náleží jeden střep z výdutě středohradištního období. Za presbytářem kostela byly ve stěně výkopu obnaženy části dvou kostrových hrobů, které se nepodařilo blíže datovat. Lze je však vzhledem k jejich mělkému uložení (40 cm od úrovně povrchu) pokládat za součást novověkého kostelního hřbitova. Nacházely se v recentní navážce světle hnědé prachové hlíny s příměsí stavební suti (zlomky cihel, malty a lomových kamenů) a byly orientovány S-J.

Zdeněk Čizmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Mašovice (Bez. Znojmo), Intravillan der Gemeinde, Kirche Hl. Jana Křtitele (Johannes der Täufer). Mittelalter, Neuzeit. Dorf, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Obr. 8. Medlice, "Malé padělky". Půdorys mladohradištního (?) kostrového hrobu.
Grundriß des Skelettgrabes der jüngeren Burgwallzeit (?).

MEDLICE (okr. Znojmo)

"Malé padělky". Mladohradištní období. Pohřeb. Záchraný výzkum.

Při záchraném archeologickém výzkumu na trase VTL přivaděče plynu z Přeskač do Medlic byl

porušen a následně prozkoumán kostrový hrob. Skelet se nacházel v pravidelné obdélné jámě o rozměrech 2,40 x 0,70 m a hloubce až 0,30 m s orientací JV-SZ. Mrtvý byl uložen v natažené poloze na zádech, s rukama podél těla. Lebka a horní partie páteře s částí žeber a ramen byly porušeny rýhou. Uprostřed delších stran jámy a u chodidel na severní straně hrobové jámy se nacházely větší ploché lomové kameny postavené na užší stranu (obr. 8). Nebyl zde však nalezen žádný mloddar. Podle celkové situace se lze domnívat, že se jedná z největší pravděpodobnosti o mladohradištní hrob, který může náležet k většímu pohřebišti.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Medlice (Bez. Znojmo), "Malé padělky". Jüngere Burgwallzeit. Grab. Rettungsgrabung.

MIKULČICE (okr. Hodonín)

„Panské“. Středohradištní a mladohradištní období. Pohřebišť. Záchraný výzkum.

Ve dnech 9.3.-20.5.2000 pokračoval AÚ AV ČR Brno, pracoviště Mikulčice, v záchraném výzkumu raně středověkého pohřebišť v trati "Panské" na jihozápadním okraji intravilánu Mikulčic (srov. Poláček-Škojec-Marek-Skopal 2000). V souvislosti s pokračující rekonstrukcí železničního koridoru Břeclav - Hodonín byl zkoumán pás terénu o šířce asi 15 m podél kolejiště na jeho severní straně. Zjištěná minimální šířka nekropole 210 m a celkový počet 128 hrobů prozkoumaných v obou sezónách 1999-2000 svědčí o původně rozsáhlém pohřebišti o několika stech hrobech. Většina hrobů patří středohradištnímu období, pouze malá část je datována do mladohradištní doby.

Většina středohradištních hrobů obsahovala nálezy. Oproti předchozí sezóně bylo zjištěno poměrně méně hrobů bojovnických, naproti tomu více bohatších pohřbů ženských a podstatně více hrobů dětí. Lze tedy uvést nové charakteristiky dosud prozkoumané části pohřebišť: Sekery byly zjištěny v 11 hrobech, z toho v 6 případech společně s ostruhami. Ostruhy byly nalezeny ještě v dalších 2 hrobech. Hrob 103 obsahoval vedle vědra a nože krátký jednosečný meč - sax. Poměrně hojně byla mezi přídatky zastoupena vědra (12 ks) a keramické nádoby (23 hrobů). Nejčastějším nálezem byl železný nůž, zjištěný u 50 hrobů. Ze šperků byly nejvíce zastoupeny náušnice (29 hrobů), dále štítkové plechové prsteny (5 hrobů) a skleněné korálky z náhrdelníků (11 hrobů). Náušnice měly nejčastěji jednoduchý hrozníček nebo závěsek v podobě spirály či trubičky, ojediněle dutou kuličku, meandrovité nebo esovité ukončení. Ze dvou hrobů pocházejí stříbrné náušnice se šesti bubínky. Náušnice